

Historiallinen puisto

Jokioisten kartano

Kartanon historia alkaa vuodesta 1562, jolloin Ruotsin kuningas Erik XIV antoi Klaus Kristerinpoika Hornille läänitykseksi Portaan pitäjämästä Jokioisten neljänneskunnan, Jokiläänin. Kartanon merkittävin omistaja (1791–1809) Ernst Gustaf von Willebrand rakennutti pääosan nykyisestä rakennuskannasta ja perusti kartanolle monipuolista teollisuutta. Suomen valtio osti Jokioisten kartanon 1918, jolloin se oli edelleen yksi Suomen suurimmista tiloista. Nykyään kartanon alue on Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa.

Kartanopuiston historia

Kartanopuiston juuret ovat 1600-luvulla. Vuosina 1773–1791 kartanon omistanut laamanni Gustaf Reuterholm perusti alueelle muotopuutarhan ja yhä samalla paikalla sijaitsevan hedelmätarhan. Nykyinen kartanopuisto on säilyttänyt hyvin muotonsa 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta, jolloin E.G. von Willebrand muutti puiston englantilaistyyliiseksi maisemapuistoksi. Myös puiston itäosan geometriset käytävät, kasvihuoneen taustamuri ja 200-vuotiaat tammet ovat hänen ajoiltaan. E.G. von Willebrandin ja hänen vaimonsa hauta sijaitsee kartanon puistometsässä.

Wendlan puutarha

– kartanon kasveista uusiin lajikkeisiin

Wendlan puutarha sijaitsee Jokioisten kartanon alueella, vanhan valkoisen porsinavetan takana lähellä Tietotaloa. Von Willebrandin vaimon, Wendla Gustavan mukaan nimetty puutarha avattiin vuonna 2008. Puutarha esittelee kartanon vanhoja puutarhakasveja ja tutkittuja, FinE®-tavaramerkin saaneita koriste- ja marjakasveja. Sinne on istutettu myös muita tärkeitä suomalaisia kasvikantoja, kuten japaninruusukvitteni- ja pietaryrttikokoelmat.

Lisätietoa:

www.luke.fi/wendlanpuutarha

Maistelupuisto

Ferrarian rinne

– suomalaisia marjoja ja hedelmiä

Puistossa kasvaa suomalaisia marja- ja hedelmäkasveja: omenoita, vadelmia, karhunvattuja, kirsikoita, luumuja, päärynöitä, tyrnejä, makeapihlajia ja herukoita. Jokaisesta lajista on useampia kasvikantoja ja lajikkeita, joita kävijät voivat maistelemalla vertailla. Puiston ovat rakentaneet Jokioisten kunta, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus ja Kansallinen kasvigeenivaraohjelma, ja se avattiin vuonna 2009. Puiston polut ovat osa Jokioisten kunnan virkistysreittiä.

Lisätietoa:

www.luke.fi/ferrarianrinne

Tule ja tutustu puutarhakasvien monimuotoisuuteen Jokioisilla!

Kansallinen geenivaraohjelma

Kasvigeenivaraohjelma perustettiin vuonna 2003 suojelemaan maa- ja metsätalouden geenivaroja Suomessa. Päivitetyt geenivaratyön tavoitteet julkaistiin vuonna 2018 uudistetussa, kaikkia alkutuotannon geenivaroja koskevassa kansallisessa geenivaraohjelmassa (MMM 2018:11a). Jokioisten kasvigeenivaroja esittelevät puutarhakohteet ovat geenivaraohjelman ja Jokioisten kunnan suunnittelemaa ja toteuttamia. Jokioisten kartanon kasvillisuutta esitellään Kartanon puistopolulla ja Wendlan puutarhassa. Ferrarian rinne on ravintokasvien monimuotoisuutta esittelevä puisto. Luonnonvarakeskus (Luke) vastaa kansallisen geenivaraohjelman koordinaatiosta.

Viljelykasvien geenivaroilla tarkoitetaan niiden perinnöllistä monimuotoisuutta, eri lajeja ja lajisäistä muuntelua. Vanhat viljelykasvikannat ovat vuosituhansien kuluessa sopeutuneet paikalliseen ilmastoon, maaperään, maisemaan ja kulttuuriin, mikä tekee niistä ainutlaatuisia. Geenivarojen suojelulla turvataan monimuotoisuuden saatavuus viljelijöiden, jalostuksen ja tutkimuksen tarpeisiin sekä tulevien sukupolvien käyttöön. Suomalaista kulttuuriperintöä olevat viljelykasvit ovat vaarassa kadota viljelykäytöstä.

Keräämme tietoa kyselyin, haastatteluin ja etsintäkuulutuksin. Etsimme viljelijöitä ja harrastajia, joilla on vanhoja viljelykasveja. Meille voi ilmoittaa vanhoista kasvikannoista: www.luke.fi/ilmoitakasvi

Suomen kansallinen kasvigeenivaraohjelma

Luke, 31600 Jokioinen

kasvigeenivarat@luke.fi

www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/geenivarat/kasvigeenivarat/

EI PÄÄSYMAKSUA, puistot ovat yleisölle avoimia ympäri vuoden.

RYHMÄOPASTUKSET TILAUksesta

merja.hartikainen@luke.fi, puh. 029 532 6105

SIJAINTI JA PYSÄKÖINTI

Kartanopuisto: Humppilantie 14

Wendlan puutarha: Humppilantie 9 E

Pysäköinti: Jokioisten Tietotalon parkkipaikat (Humppilantie 9 A), joista lyhyt kävelymatka molempiin puistoihin

Ferrarian rinne: Vaulammintie 10, käynti Alatie risteyksestä

Pysäköinti: Pappilamuseon pieni parkkipaikka Vaulammintien toisella puolella puiston kohdalla.

RUOKAILU Kahvioravintola Wendla

wendla.fi (Humppilantie 9 A)

MUUTA NÄHTÄVÄÄ JA KOETTAVAA / PALVELUITA

Elonkierto: www.luke.fi/elonkierto

Museorautatie: www.jokioistenmuseorautatie.fi

Kyläseppän teatteri: kylaseppa.com

Lounais-Hämeen oppaat: lounaishameenoppaat.yhdistysavain.fi

Jokioisten kunta: www.jokioinen.fi

Jokioisten kartanopuisto Wendlan puutarha Ferrarian rinne

Luke, 31600 Jokioinen, 029 532 6000, www.luke.fi

